

DONARLIK TIZIMI YUNALISHLARI VA TURLARINI BILASIZMI ?

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

GANIYEVA NIGINA ABDUKARIMOVNA

NORBOYEVA SHAHLO SHUXRATOVNA

Annotatsiya: Hozirgi kunda respublikamizda malumbir donarlik tizimlarini yo'lga qo'yish borasida ko'plab ishlar olib borilmoqda ,ammo rivojlangan mamlakatlar tibbiyoti bu soha juda ehtiyotkorlik va ko'plab mablag' talab etishini ko'rsatdi. Hozirda tana a'zolari bundan tashqari to'qimalar ham ko'chirib o'tkazish yo'lga qo'yilmoqda . Bu jarayonda sifatli muhit va o'z ishining tajribali salohiyatli kadrlari tayyorlash bugungi kun talabidir.

Аннотация: В настоящее время в нашей республике ведется большая работа по созданию определенных систем донорства, но медицина развитых стран показала, что эта сфера требует большой осторожности и больших средств. В настоящее время помимо органов пересаживают ткани. В этом процессе качественная среда и подготовка способных кадров с опытом работы являются требованием сегодняшнего дня.

Abstract: Currently, a lot of work is being done in our republic to establish certain donation systems, but the medicine of developed countries has shown that this area requires great care and a lot of money. Currently, in addition to organ transplantation, tissues are also being established. In this process, a quality environment and the training of experienced and capable personnel are the requirements of today.

Kalit so'zlar: donar , tirik donar , bolalar donarligi , to'qimalar va suyaklar transpulatatsiyasi, vafot etgan inson donarligi.

Ключевые слова: донор, живой донор, детское донорство, трансплантация тканей и костей, донорство умершего человека.

Keywords: donor, living donor, pediatric donation, tissue and bone transplantation, deceased donor.

Donarlik asosiy 4 turi mavjud :

- O'lgan inson yaqinlari tomonidan rozilik asosida xayriya

O'lgan organ, ko'z yoki to'qimalar donorligi - donor vafot etgan paytda organi (yoki organing bir qismini), ko'zni yoki to'qimalarni boshqa shaxsga transplantatsiya qilish uchun berish jarayoni. Umringizning oxirida siz boshqalarga hayot bera olasiz.

- Tirik donorlik

Tirik donorlik transplantatsiya nomzodlari uchun yana bir tanlovni taklif qiladi va u ikki hayotni saqlab qoladi. Bundan ham yaxshiroq, tirik donor transplantatsiyasini qabul qilish imkoniyatiga ega bo'lgan buyrak va jigar bemorlari eng yaxshi sifatli organi ancha tezroq, ko'pincha bir yildan kamroq vaqt ichida olishlari mumkin.

- Vaskulyarizatsiyalangan kompozit allograftlar (VCA)

Vaskulyarizatsiyalangan kompozit allograftlar (VCA) teri, suyak, mushaklar, qon tomirlari, nervlar va biriktiruvchi to'qimalarni o'z ichiga olishi mumkin bo'lgan bir nechta tuzilmalarni transplantatsiya qilishni o'z ichiga oladi. VCA ning eng keng tarqalgan turi qo'l va yuz transplantatsiyasi uchundir.

- Pediatrik donorlik

Pediatrik transplantatsiya boshqa organ donorliklaridan bir oz farq qiladi - muvaffaqiyatli transplantatsiya uchun organ hajmi juda muhim bo'lgani uchun, bolalar ko'pincha bolalar o'lchamidagi organlarga yaxshiroq javob beradilar.

Hozirda 18 yoshgacha bo'lgan 2000 nafar bola turli a'zolari kutishmoqda va ularning deyarli 25 foizi 5 yoshgacha bo'lgan bolalardir.

Rejalashtirilgan ixtiyoriy donarlikbu nima ?

Rejalashtirilgan ixtiyoriy donorlikda tirik donor transplantatsiya qilinadigan aniq odamni nomlaydi. Bu tirik donorlikning eng keng tarqalgan turi. Yo'naltirilgan donorlikda tirik donor quyidagilar bo'lishi mumkin:

- biologik qarindosh, masalan, ota-ona, aka-uka, opa-singil yoki katta yoshli bola
- Transplantatsiyaga nomzod bilan shaxsiy yoki ijtimoiy aloqasi bo'lgan biologik aloqasi bo'lmagan shaxs, masalan, turmush o'rtog'i yoki boshqa muhim kishi, do'st yoki hamkasb
- transplantatsiya nomzodining ehtiyoji haqida eshitgan biologik bog'liq bo'lmagan shaxs

Agar testlar tirik donor yaxshi tibbiy mos kelmasligini aniqlasa, juft donorlik variant bo'lishi mumkin.

Donarlik davlat tomonidan huqular asosida tartibga solinishi juda muhim . Chunki inson dunyodagi eng qimmat sotilmaydigan tanaga egadir.

Xatarlar va kutilayotgan donor natijalari haqida eng yaxshi ma'lumot manbai transplantatsiya guruhidir. Bundan tashqari, ushbu mumkin bo'lgan jarrohlik xavflari va uzoq muddatli asoratlar haqida ko'proq ma'lumot olishda faol rol o'ynash muhimdir.

Tirik donorlar organni topshirishga rozilik berishdan oldin jismoniy va psixologik xavflardan xabardor bo'lishlari kerak. Iltimos, barcha his-tuyg'ular, savollar va tashvishlarni transplantatsiya bo'yicha mutaxassis va yoki ijtimoiy himoya ishchisi bilan muhokama qiling.

Ko'plab rivojlangan davlatlar vafot etgan insonlar donarligini quydagicha yo'lga quygan: Kasalxona xodimlari bemorning donorlik holatini bilishmaydi va donor sifatidagi muvofiqlikni faqat donorlik mutaxassislari tekshirishi mumkin. Kasalxona donorlar reestrini tekshiradigan organlarni xarid qilish tashkiloti (OPO) bilan bog'lanadi. Agar shaxs ro'yxatga olingan bo'lsa, OPO oilani xabardor qiladi. Aks holda, oiladan xayriya qilishga ruxsat so'raladi. Shundagina a'zolar, shox parda va to'qimalarda tiklanish sodir bo'lib, boshqalarning hayotini saqlab qoladi va shifo beradi.

Barcha organlar, ko'z va to'qimalar donorligi uchun donorga ehtiyotkorlik va hurmat bilan munosabatda bo'ladi va donor oilasi donorlik jarayoni davomida qo'llab-quvvatlanadi. Donorning oilasi yoki mulkiga xayr-ehson qilish uchun hech qanday to'lov yo'q. Tibbiyot texnologiyalarida yutuqlar mavjud bo'lsa-da, organ, ko'z va to'qimalar donorligiga bo'lgan talab hali ham donorlar sonidan ancha yuqoridir

Bolalar orasida donarlik tizimini ko'rib o'tsak: Bolalar transplantatsiyasi bir qator tashxislar va shartlarni talab qilishi mumkin. Ba'zi holatlar pediatri tomonidan aniqlanishi mumkin.

Bolalar nefrologi tomonidan aniqlangan buyrak kasalliklari o'tkir buyrak etishmovchiligi va surunkali buyrak kasalligini o'z ichiga olishi mumkin.

Ko'pincha pediatrik gepatologlar tomonidan aniqlanadigan jigar kasalliklariga Uilson kasalligi va glikogen saqlash kasalligining 1-4 turlari, o'tkir va surunkali gepatit, intrahepatik xolestaz, o't yo'llarining obstruktiv kasalliklari, travmatik va jarrohlikdan keyingi o't yo'llari kasalliklari kabi metabolik kasalliklar kiradi. , siroz, Karoli kasalligi, konjenital jigar fibrozi, kist fibroz va Budd-Chiari. Biliar atreziya bolalarda jigar transplantatsiyasini talab qiladigan eng keng tarqalgan jigar kasalligidir.

Bolalar kardiologlari tomonidan tashxis qo'yilgan yurak kasalliklari konjenital yurak kasalligi va kardiomyopatiyani o'z ichiga olishi mumkin.

Pediatrik pulmonologlar tomonidan tashxis qo'yilgan o'pka kasalliklari kistik fibroz va o'pka gipertenziyasini o'z ichiga olishi mumkin.

Murakkab ichak kasalliklari bilan og'rigan bolalar ko'pincha jigar bilan bog'liq muammolarni oldini olish yoki davolash yoki bolaning tomirlari tomir ichiga yuborish uchun juda shikastlanganda umumiy parenteral ovqatlanish (TPN) bilan yordam berish uchun ichak transplantatsiyasi yoki kalta ichak transplantatsiyasidan foyda ko'radi.. Organ hajmi muvaffaqiyatli transplantatsiya uchun juda muhimdir, chunki bolalar ko'pincha bolalar o'lchamidagi organlarga yaxshiroq javob beradilar. Pediatrik nomzodlarning o'ziga xos reyting tizimi mavjud

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. <https://donatelifenet/>
2. <https://www.goethe.de/>